

Kék hírek

Hangskodó virágtépő

A főiskola előtti szakaszon figyelmeztetett egy ittas fiatalembert a rendőrfőnök május 6-án hangskodása miatt, aki a figyelmeztetés ellenére nem hagyta abba a hangskodást, s az ott kihelyezett virággyásból kitépkedte a virágokat és szét is szórta azokat. Ellene eljárást kezdeményeztek.

Közelebb volt, mint kellett volna
Közúti baleset történt május 7-én Szarvason, a Szabadság utcán. Egy szarvasi lakos az általa vezetett gépjárművel nem tartotta be a kellő követési távolságot, így mikor az előtte haladó békészentandrás személy gépjárművével fekezett, a kellő követési távolságot be nem tartó gépjármű hátulról beléhajtott. Személyi sérülés ugyan nem történt, de az összkár eléri a 200 ezer forintot.

Túl gyorsan hajtott

Egy motorkerékpáros elvesztette az út vonalvezetését és felborult, majd az árokba csúszott május 7-én, a 44-es főút Békészentandrás előtti kanyarában. A motorkerékpár utasa 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, s a néhány hónapos motorkerékpárban legalább 1 millió forintnyi kár keletkezett. A jármű vezetője elismerte, hogy túllépte a megengedett sebességet közlekedése során.

gedett sebességet közlekedése során.

Csónakszerzés illegálisan
Egy csónakot húzott ki a partra két férfi május 9-én Szarvason, a Petőfi utca végén. A két fiatalkorú a főiskola csónakházából tulajdonította el a lelakatolt csónakot, ezért ellenük lopás miatt indítottak eljárást.

Kerékpárosra támadtak
Szarvas egyik külterületéről érkezett a bejelentés május 10-én, hogy az egyik tanyából több kutya kiszaladt, és az arra kerékpározó személynek támadt. A kerékpáros esetet, s 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. A kutya tulajdonosa ellen eljárást indítottak.

Veszekedett, majd lőtt
Egy rémült bejelentő telefonált május 11-én a Szarvasi Rendőrkapitányságra, aki elmondta, hogy Szarvason, a Kőzártság utcában, feltehetőleg gázfegyverrel fejezte lőtt egy férfi. A rendőri intézkedés során megállapították, hogy a lövés egy disznókabító fegyverből származott, ami személyi sérülést nem okozott. Az esemény előzménye, hogy a lövés leadója és a bejelentő között a nap folyamán az egyik helyi italboltban vita zajlott anyagi kérdésekben, s feltehetőleg ennek volt következménye a 20 méterrel leadott lövés. A fegyver elsütője ellen rendzavarás miatt indult eljárás.

Felülvizsgálják a forgalmi rendet

Bejárást szervez május 19-én Szarvas területén és közvetlen környezetében a Szarvasi Balesetmegelőzési Bizottság, a KOMÉP Városgazdálkodási Kft. és a Közútkezelő Kht. A bejárás célja, hogy felülvizsgálják a forgalmi rendet, illetve döntsenek arról, hogy ki kell-e helyezni vagy el kell-e venni táblákat az érintett területen. Ez-úton kéri a lakosságot, hogy észrevételeiket, változtatási javaslatokat jelezzék május 18-ig a közlekedésrendszert felé. **J. K.**

Még tart a vizsgálat

A Ladybird Légiszolgálató Betéti Társaság vezetője, Mazán András, repülőgépvézető és oktató kereste fel szerkesztőségünket egy múlt heti, lapunkban megjelent rendőrségi hírrel kapcsolatban (Szarvas és Vidéke 18. szám, 4. o. Kék hírek: Engedélymentes leszállás), ami róla szövelt, de állítása szerint, a benne foglaltak nélkülöznek minden alapot. Mazán András úgy tájékozott, hogy Szarvas környékén 20 éve, összességében pedig már negyed százada végzi a szigorúan szabályozott, megfelelő igazolásokhoz kötött munkát. A szakszemélyzet jogosításainak érvényességével, a repülőgép dokumentumaival, a fel-, és leszállóhely dokumentumaival, most is rendelkezett – mondta Mazán András, aki meg is mutatta szerkesztőségünkben igazolásait és dokumentumait. Elmondta, hogy egy éve indult meg – javaslatára – az ominózus szentandrás terület alkalmassá tétele le-, és felszállásokra, az engedélyk beszerzése mellett más költségekkel is járt a szentandrás képviseletétől által támogatott ötlet megvalósítása. Azt is hozzátette Mazán András, hogy sem a rendőrség, sem a polgári repülőseket ellenőrző légügyi hatóság őt semmiféle kifogással nem kereste meg, de a rendőrségen is bemutatta a fel-, és leszállások szabályzatát igazoló dokumentumait. Természetesen a rendőrségen is igyekeztünk utánajárni a történetnek, ahol Paraizs Endre rendőr alezredes megerősítette, hogy az ügyben – lakossági bejelentés alapján – vizsgálatot folytat a rendőrség, eljárás nem indult. Hozzátette, hogy a vizsgálat azért tart még mindig, mert nem bizonyosodott be egyértelműen, hogy rendelkezik-e a repülőseket végző, a szükséges összes engedéllyel. Erre vonatkozóan az álláspontok eltérnek, a vizsgálat feladata kideríteni, megfelel-e valamennyi előírásnak a szentandrás le-, és felszállásra használt terület. A vizsgálat befejeztével tájékoztatjuk olvasóinkat a további fejleményekről. **T.L.**

Több a program, mint a pénz

Pedig a pénz sem kevés, hangzott el Kis Zoltán, a Környezetvédelmi Minisztérium politikai államtitkárának szarvasi sajtótájékoztatóján, a múlt héten, csütörtökön délután, a TSF MVK tanácstermében, ahol az államtitkár vendéglátója, Kovács Mátyas SZDSZ-es önkormányzati képviselő üdvözölte a megjelenteket.

Az államtitkár a pénzzel és programokkal arra utalt, hogy a környezetvédelmi tárca bár két-ezer milliárd forintnál is több támogatás reménybeli várománysa, s az uniós pénzek fogadásához szükséges társfinanszírozási összegekkel is rendelkezik, nem tud minden programot megvalósítani, mert olyan sok a jó, és szükséges elképzelés és terv. Örömmel szölt arról is, hogy a főiskola és a HAKI révén Szarvas térsége is jelentős szerepet kap a környezetvédelmi programok megvalósításában. Részletesebben hallhattunk a Natura 2000 programról, ami növényi és állati élőhelyek védelmét jelenti, ha nem is a nemzeti parkok területeinek védett

minőségével egyenrangúan, de mindenképpen a termelés bizonyos korlátozásának ösztönzésével. Ugyancsak részletesebben beszélt Kis Zoltán a Vásárhelyi Terv újrarendeléséről, arról, hogy szintén ösztönző támogatási rendszert kialakítva növelnék a vizes élőhelyek területét, csökkentve egyúttal az árvízveszélyt. Arra biztított mindenkit az államtitkár, hogy figyeljék és vegyenek részt ezekben a környezetvédelmi programokban, s kifejezte azt a meggyőződését is, hogy a környezetvédelem Magyarországon az a terület, ahol az uniós csatlakozás után számos új területen kaphatnak munkát, akik megkeresik, megtalálják a kapcsolódási pontokat. **T.L.**

Helyismereti vetélkedő II. forduló helyezettjei

Mezőgazdasági Kutató-Fejlesztő Közhasznú Társaság

”A természet nem ismer semmilyen tréfát, mindig igaz, mindig komoly, mindig szigorú, mindig igaz a van és a hibák, valamint a lévedések minig az embertől erednek.” (Eckermann J.P.)

Gergő: – *Szeretettel köszönjük Izsáki Lászlóné doktort, aki a Mezőgazdasági Kutató és Fejlesztő Intézet egyik munkatársa.*

Poppea: – *Szeretnénk ha elmondaná a mezőgazdasági fejlesztő közhasznú társaság kialakulásának előzményét, rövid történetét.*

– En is szeretettel köszöntelek Benneteket. A Kht. 1997-ben alakult, július elsején lett bejegyezve az intézet. Gyakorlatilag ez az intézet az Öntözési Kutató Intézetből alapítottott, az akkori főhatóságunk, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium javasolta az átalakulást, amikor országos szinten nagyon sok kutató intézetet átalakítottak. Az volt a cél, hogy azok a kutatási feladatok, amelyek fél lábbal megelnek a saját tevékenységükből, ezt így mondjuk, hogy piaciorientáltak is lehetnek, tehát olyan terméket is elő tudnak állítani, amelyet el lehet adni, tehát ezek a kutató intézetek váljanak szervezetileg is önálló egységgé, és másként folytassák a tevékenységüket.

Anita: – *Mi az intézet fő tevékenysége?*

– A fő tevékenység maradt a kutatás. Meghózzá azok a kutatási feladatok kerültek ebbe az új intézetbe, a Kht-ba, amelyek elsősorban a nemesítéssel foglalkoznak. Mi a nemesítés? A nemesítésnek nagyon röviden az a célja, hogy bizonyos növényfajtákból új fajtákat állítsunk elő. Ezek az új fajták aztán kikerülnek a köztermelesbe, kikerülnek a gazdaságokba. Ezek lehetnek kisgazdaságok, közepes és nagy gazdaságok. Tehát azokhoz a gazdákhöz mindenképpen, akik a növénytermesztés valamelyik ágával foglalkoznak, vagyis ezeket a növényeket valamilyen formában termelik. Az Öntözési Kutató Intézetben gyakorlatilag nagy-nagy múltja volt azon növények nemesítésének, amelyek ide, ebbe az intézetbe átkerültek. Ez határozza meg a fő profilját az intézetnek. A nemesítéshez viszont kapcsolódik az úgynevezett természet technológiai fejlesztése. Ez ugye azt jelenti, hogy a különféle, általunk előállított növényfajtákat hogyan termesszük. A természet technológiai elemiehez pedig tartoznak tápanyaggazdálkodás, a trágyázás, a különféle öntözési módszerek használata, ide tartozik a különféle agrotechikai módszerek vizsgálata, tehát mindaz, ami a természetben a gazdnál előfordul, tehát magyarárn hogy termeli meg azokat a növényeket, növényfajtákat. Ehhez önálló kutatási feladatként különösen a gyepnövényekhez tartozik az úgynevezett gyepphasznosítási kísérletek végzése.

Szilvi: – *Hogyan alakult ki Szarvason a fűnemesítés, és ma milyen szerepet tölt be hazánkban, Európában, és mik a kilátások az Unió csatlakozás után?*

– Nagyon szép és felkötés kérdés volt. Visszakanyarodnék ahhoz, hogy melyek azok a növényfajok, amelyekkel foglalkozunk. Ez már a kérdésből is látszik, hogy ti tanulmányoztátok nyilván egy kicsit ennek az intézménynek a történetét, mert a meghatározó tényleg a különféle fűfajoknak a nemesítése.

A meghatározó partfűvek, takarmányfűvek, és most egyre inkább már az úgynevezett speciális tulajdonságokkal rendelkező energifűnek a nemesítése. Ez az egyik nagy csoport. A másik pedig az úgynevezett pillangós növényeknek a nemesítése, ahol meghatározó a lucerna, a különféle hereféléknek a nemesítése. Összesen intézeti szinten közel 40 fűfajtát hoztak létre nemcsak mi, hanem már a kollégák is, akik korábban dolgoztak itt. Azon fajok fenntartásával és vetőmagtermesztésével is foglalkozunk. Kérdés volt, hogy a fűnemesítésnek mi a módja, és mi a jövője. A fűnemesítés gyakorlatilag itt Szarvason egykori színté az Öntözési Kutató Intézet megalapításával, amelyek van egy előzménye, ami bemutatja, mikor volt 50 éves az intézet. 1950-ben alapítottott, 2000-ben volt 50 éves. Tudomásom szerint már akkor kezdtek foglalkozni a fűnemesítéssel. Aki megalapozta a fűnemesítést, dr. Gruber Ferenc volt. Ő volt az, aki Magyarországon a legtöbb fűfajtát állította elő. Utána dr. Janowszky János, az intézet jelenlegi igazgatója vette át nemesítő telepet és ő továbbfejlesztette és növelte a fajták számát. Egy nemestől számarra a munkájának az elismerése mindenképpen a fajták nemesítésben is megmutatkozik. Magyarországon a legeredményesebben a mi intézetünkben foglalkoztak a fűfajták előállításával.

Gergő: – *Mi a célja és miért állították elő az energifűvet?*

– Dr. Janowszky János speciális tulajdonságú fűfajt nemesített ki, hozott létre, ez a bizonyos energifű, amelynek már nemcsak a takarmányozás a célja, hanem elég nagy a fűtőértéke. Bizonyos előkészületek után brikettállással előállítva vagy bálánként is eltűzelve gyakorlatilag olyan energiatartalommal rendelkezik az előkísérletek alapján,

Bakula és Ráczi Fuji Fotó Centrum

A Fotószalon Szarvas egyik igen szép helyén, az Árpádközbén található. A városat átszelő Szabadság utcáról az Árpád Szállódnál kell balra lefordulni. Az üzletbe lépve kellemes hangulat fogadja az ügyfeleket. A munkatársak azonnali információs segítséget nyújtanak: ha fényképezésről vagy videózársról van szó, akkor hívják a szakembereket. Ha valamit vásárolni szeretnének, készségesen szolgálják ki a vevőket. A vállalkozás ebben az évben “ünnepli” a 10. születésnapját, ugyanis Bakula János 1994-ben alapította a céget. Egy év múlva ismerkedett meg Ráczi Istvánnal, akinek felajánlotta azt, hogy társuljon be az üzletbe. Így ettől az évtől kezdve ketten irányítják a vállalkozást. Egyébként a fényképezés, a fényképszet iránti érdeklődés családai indíttatású, hiszen mindkettőjük szülei híres fényképészek voltak Szarvason. A fényképezéssel komolyabban középiskolás korukban kezdtek foglalkozni, ekkor természetesen még hobbi szinten.

– *Ahhoz, hogy fényképészek lehessenek, milyen iskolát kellett elvégeznük? – kerézzük Bakula Jánostól.*

– A gimnázium sikeres elvégzése után az érettségi bizonyítvánnyal a kezembem kerestem fel egy szakiskolát. Ez alatt a 2 éves képzés alatt tanulhattuk meg a fényképezés minden csínját-bínját. No ez korántsem jelenti azt, hogy azóta nyugodtan ülünk a baberjainkon. Olyan sok idő telt el azóta, a technika oly sok újat állított elő, hogy természetesen nekünk is mindig naprakészen kell állnunk az újdonságok világában.

– *Ha már az újdonságokat tetszett említeni, kétezz-e még sötét-kamra és alkalmazzuk-e még ma is a retusálást? (Ráczi István közben elszóllította a munkája, hiszen – szerencsére – az élet ezen a napon sem állt meg.)*

– A régi értelemben vett sötétkamrá már nem használjuk – válaszolta mosolyogva Bakula János. – Persze továbbra is alapkövetelmény, hogy a filmeket fény nem érheti. Nagy kapacitási printereket

hogy kiválthatja ezt a nem túl jó minőségű barna köszönünket bizonyos mértékig, illetve bizonyos fajoknak az eltűzése is hasonló energia értékű. Nagy előnye, hogy nem tartalmaz és nem bocsát ki olyan káros anyagokat, amelyek szén elégesekor keletkeznek. Fontos, hogy a környezetünket megvédjük, hogy a légkörbe ne kerüljenek olyan káros anyagok, amelyek mindenképpen az emberi, állati, növényi szervezetekre nézve károsak.

Természetesen megmarad a fűnek a klasszikus felhasználási területe is, tehát a takarmányozás és ez is rendkívül fontos.

Szilvi: – *Milyen jövő vár a pillangósokra?*

– Az Európai Unióba történő csatlakozás után a fűvek mellett nagy szükség lesz a pillangós növényekre is, ugyanis egyre inkább kezd visszatérni, és az Európai Unióban már meglévő gyakorlat, hogy szintén a környezetterhelés csökkentése érdekében. A műtrágyák kiváltására használjanak olyan pillangós növényeket, amelyek nitrogén képeket megkötni a levegőből és ezáltal tudják a nitrogén műtrágyát bizonyos mértékig ezeken a területeken csökkenteni, vagy teljes mértékben kiváltani, hiszen mikor a pillangós növényeket felszántják, föl-török, az utána maradó gyökérmagvannal elég sok nitrogén marad a talajban, és már az utána következő növények termelésénél nem kell használni. Az Európai Unióban mindenképpen követelmény, hogy minél kevesebb műtrágyát használjanak, de azért az is megmarajon, hogy a követő növények viszonylag jó termőképességgel legyenek termeszthetők. Az új földhasznosítási renelekedésben leírták, hogy az Európai Unióban követelmény, hogy 5 évenként a termelők, a gazdák pillangós növényeket termesszenek. Ezért van az a reményünk, hogy a pillangós növényeket is jól tudják hasznosítani. Az Európai Unióban Magyarországon növelték a szarvasmarha tartás kvótáját, ami azt jelenti, hogy szintén megvan a remény, hogy egyre több lesz a szarvasmarha létszám, ami sajnos nagyon csökkent az elmúlt időkben. Így gondoljuk, hogy azért ezek egy kicsit pejorativ értelemben is jó növényfajok, és meghatározóak lesznek az Európai Unióban.

Poppea: – *Milyen fejlesztéseket terveznek az elkövetkező időszakban?*

– Ez egy jó kérdés. Vissza kell térnem ahhoz, hogy tudjátok, hogy az intézményünk és általában a Magyarországon lévő kutató intézeteket pénzügyileg hogy is élnek, és ezt követik aztán a fejlesztési lehetőségek. Azok a kutató intézetek, amelyek megmaradtak a nagy-nagy csökkentések és átalakítások utáni időszakban is, általában úgy működnek, hogy van egy kutatási megrendelésük az aktuális miniszteriumtól, mi a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz tartozunk. Ahhoz, hogy az intézet megéljen, nagyon sokat kell pályázni. Úgynevezett kutatási pályázatokat kell beadni. Intézetünk egyébként igyekszik is minden évben megragadni az alkalmat. Ezek a lehetőségek vagy tárcaszintűek vagy nemzetközi szintűek lehetnek.

Elsősorban az FVM-hez adunk be kutatási pályázatokat. Európai Uniósi pályázati próbálkozásaink is vannak. 2003-ban Széchenyi pályázatot adott be az intézmény a pillangós növények kutatására, amit el is fogadtak. Összesen 14 pályázat nyert támogatást. Az intézet alaptevékenységét segítik ezek a támogatások. Természetesen vannak különféle technológiai, nemesítési pályázatok, ami alapfeladatunkhoz kötődik. Minden lehetőséget igyekszünk megragadni, hogy pénzügyi biztonságunkat ezzel is meg tudjuk teremteni.

Nagy pénzügyi forrásunk a vetőmag előállítás. Ugyanis az említett közel 40 fajtát, amelyet az intézetben, illetve az intézet elődjében állítottak elő a kollégák, nekünk kell fenntartani. A legjobb minőségű vetőmagot mindig a fajtákat előállító intézet termeli meg és utána tovább teríti, eladja a gazdák felé a vetőmagot. Ezt a vetőmagot igyekszünk gazdaságosan, illetve nyereségesen előállítani. Fejlesztésben is gondolkodunk, de bizonyos lehetőségeken belül. Kutatási fejlesztésre lehetőséget adnak a pályázatok. Meg kell tanulnunk a nemzetközi pályázatról. Ez nem olyan egyszerű. Bármilyen kutatási témát képzél el a kutató, minden pénzbe kerül. Pénzbe kerülnek a laboratóriumi vizsgálatok, a kísérletek kivitelezése stb. A másik fejlesztés a gépi és épületfejlesztés, mert minden leamortizálódik, előregedik. Az alapfeladaton túl mindig pályázni kell. Meg kell teremteni az önért, a saját pénzt termeléssel, a biológiai értékű magvak előállításával, mert az tudjuk értékesíteni.

Anita: – *Megköszönjük Klári néninek a kimerítő tájékoztatót és további jó munkát és sok sikert kívánunk a KHT valamennyi dolgozójának!*

Készítették: a „Tini nindzsák” (Második helyezett dolgozat, a zsűri 21,5 ponttal jutalmazta a munkát.

készülnek a fényképek és a teljes folyamatot számítógép vezérli. A nem kívánt vonások eltörésére természetesen napjainkban is szükség van. Azonban a retusálás ma már digitális úton történik.

– *2004-ben már nem először jelenik meg olyan falinaplár, amely nagyon szép képekkel mutatja be Szarvasot. Ezek a képek is hasonlóan készülnek, mint a fényképek?*

– A felvételeket állványról készítjük, hogy a gép bemozdulása véletlenül se forduljon elő. A legjobb fényképezőgépet, filmet, napszakot és technikát igyekszünk alkalmazni. A legfontosabbak talán mégis az utómunkálatok és a nyomdai eljárás.

– *Már elég régóta beszélgetünk itt az üzletben, de ehhez képest is igen nagy itt a jövs-menés. Végezetül azt szeretnénk megkérdezni, hogy szoktak-e akciók lenni, amivel esetleg még fokozni is tudják az amúgy is nagy forgalmat?*

–Természetesen szoktak akcióink lenni. Bár nyáron egyébként is jóval több ember keresi fel az üzletet, hiszen nagyon sok az üdülő vendég. Az akcióink alkalomhoz kötöttek, de vannak olyanok is, amelyek nem kapcsolódnak eseményekhez. Akciós csomagjaink vannak, ahol a filmkidolgozáshoz indexképet, új filmet, esetleg albumot, most pedig a készlet erejéig autóállítótitó adunk ajándékba. A 10 éves “szülinapra” is kitalálunk valamit, de ez egyelőre maradjon még meglepetés. Ha valakinek felkeltettük ezzel kapcsolatban az érdeklődését, jöjjön, nézze meg, mindenképp szeretettel várunk.

– *Köszönjük a beszélgetést, a sok új információt, a rengeteg lát-nivalót, amit meg tetszettek mutatni nekünk. Végül szeretnénk néhány fényképet készíteni az üzletről, az új dolgozókról és a vállalkozás legfrissebb “oldaláról” a Vodafone mobilszolgáltató szarvasi részlegről.*

Készítette: az „Utódok” csapata (Második helyezett dolgozat, a zsűri 21,5 ponttal jutalmazta a munkát.